

nevadila řečená překážka, nýbrž jde o cenu obecnou, t. j. podle § 305 obč. zák. takovou, která se odhaduje podle užitku, jež věc se zřetelem na čas a na místo obyčejně a všeobecně poskytuje, tu však jsou všechny složky ceny již zakalkulovány, tedy při zemědělském hospodářství i výtěžek z přiměřeného normálního chovu dobytka, bez něhož se toto hospodářství vůbec neobjede, protože by neposkytovalo ani tyto obyčejné a všeobecné užitky, naopak bez potřebné animální mrvy by spíše pustlo. S normálním výtěžkem dobytčího hospodářství, tedy vedle t. zv. příchovků i s výtěžkem mléčných produktů počítá se při ceně každého zemědělského hospodářství a jest jejich cena jako koeficient kvotientálně již v ceně pozemku; proto se také při koupích a prodeích počítá cena podle výměry a jakosti pozemků, podle výnosu, jak zákon praví »užitků«, aniž by se ještě zvlášť připočítávaly výtěžky z chovu dobytka, najmě tedy za mléčné výrobky. Tak i v pozemkové reformě podle tabulek vydaných vl. nařízením čís. 53/21. To vše přehlíží znalci a první soudce, přiznávající i náhradu za úbytek z užitku pěti dojnic. Jinou otázkou jsou ovšem budovy, které sice také jsou nezbytností polního hospodářství, avšak, když se výměra nepoměrně ztenčí, stačilo by budov nepoměrně méně nebo menších, a nastává proto újma tím, že držitel musí je udržovati v upotřebitelném stavu, ačkoli je nemůže plně už vyuzítkovati, náklad na udržování jest v nepoměru k užitku; i k této újmě hledí proto § 43 poslední odstavec náhr. zák. a není pochyby, že újmu tuto započítati jest i do znehodnocení podle § 6 zák. ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák., jak se také v usnesení prvního soudu stalo. To však jsou více náklady vypadající na odprodané (vyvlastněné) pozemky a právě z toho příkladu jest zřejmo, že znehodnocení zbytku nelze spatřovati již v tom, že hospodáři ubyly užitky z vyvlastněných pozemků, nýbrž že k tomu musí přistoupeni nějaký zaviněný tím úbytek užitků ze zbytku, byť jen, jako zde, ve formě nákladů na udržování budov, jež užitky ze zbytku hrazeny býti musí i co do kvóty, jež vypadala na pozemky vyvlastněné, a proto právě musí vyvlastnitel i tuto kvotu hraditi. Při výrobcích mléčných se však takový reflex úbytku na zbytek nejeví, zbytek vynáší totéž, co vynášel před úbytkem. Rekursní soud z toho, že ve zdejším rozhodnutí ze dne 9. srpna 1927 o mléčném hospodářství není zmínky, soudí, že nejvyšší soud neměl proti tomuto nároku námitek; soudí tak neprávem, neboť nejvyšší soud mléčné hospodářství v úvahu vzíti nemohl proto, že ve stížnosti vyvlastněných, o níž rozhodoval, nebylo o něm zmínky a také rekursní návrh omezoval se jen na chov vepřů, mléčného hospodářství vůbec se nedotýkáje.

Čís. 10257.

Není zásadně vyloučeno, by nebylo vyhověno žádosti fiduciáře substitučního jmění, by bylo v určitém roce upuštěno od jeho povinnosti složit z příjmů plynoucích mu jako požívateli substitučního jmění určitý peníz do substituční podstaty, i když opatrovník substituce s tím nesouhlasil.

(Rozh. ze dne 24. října 1930, R I 616/30).

Fiduciář substitučního jmění žádal, by v roce 1930 bylo upuštěno od jeho povinnosti, složit z příjmů ze substitučního jmění 40.000 Kč do substituční podstaty, jakž byl povinen každoročně učiniti až do doby, kdy substituční podstata dostoupí 3,000.000 Kč, a aby oněch 40.000 Kč bylo upotřebeno k zaplacení jeho důchodové daně za léta 1928—1930. Prv ý s o u d, vyslechnuv opatrovníka substituce, jenž prohlásil, že nesouhlasí, neudav důvody, zamítl žádost z důvodu nesouhlasu opatrovníka. S o u d d r u h é s t o l i c e to potvrdil z téhož důvodu, odvolav se kromě toho na stěžovatelovo prohlášení a na soudní usnesení, podle nichž fiduciář závazek, odváděti 40.000 Kč ročně, platně na se vzal.

N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by, vyšetře věc, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Prvý soud odvolal se též na rozhodnutí nejvyššího soudu R I 110/30 (čís. sb. 9741). Nejvyšší soud má za to, že přes opatrovníkův nesouhlas a vše to, co uvedeno v tomto rozhodnutí R I 110/30 a v rozhodnutí v něm citovaném č. 9080 sb. n. s., při nichž nejvyšší soud úplně setrvává, nebylo lze žádost stěžovatele zamítnouti bez vyšetření věci, tedy důvodů, o něž ji opírá. Co se týče citovaných rozhodnutí, jest tento případ věcně jiný, než případy řešené v těchto rozhodnutích. V rozhodnutí čís. 9080 sb. n. s. šlo o případ, kde zákonný zástupce nesvéprávného substituta a substituční soud povolil zatížení substituční podstaty dluhem podstoupeným od fiduciáře a šlo o to, zda dluh ten byl obrácen ve prospěch substituční podstaty, kde by byl platný, či v soukromý osobní prospěch fiduciářův, kde by byl při knihovně poznamenaném závazku substitučním neplatný, při čemž však nešlo o fiduciářův stav nouze (o nedostatek prostředků na přiměřenou výživu, neb na náklady léčební a pod.), jemuž by zadlužením mělo býti čeleno, nýbrž o dluh spíše marnotratný. V rozhodnutí čís. sb. 9741 šlo o případ, kde fiduciář podstoupil dluh bez svolení svéprávného substituta a bez svolení substitučního soudu, při čemž dokonce nebylo zřejmo, v čí prospěch bylo jednáno, a šlo o to, zda po fiduciářově smrti, jenž dluh z požitků substituční podstaty nezaplátil, má jej platiti substituční podstata, substitut, a nešlo ani tu o fiduciářův stav potřeby. V projednávaném případě však jde o to, zda má býti fiduciářovi uděleno na jeden rok osvobození od složení 40.000 Kč do substituční podstaty, k němuž jest právně povinen, jež mu však hospodářsky, jak tvrdí, pro tento rok jest nemožné: nejde o kontrahování dluhu, nýbrž o posunutí splátek do substituční podstaty o jeden rok, tudíž jen o jakési přiročí, takže poslední splátka bude složena o jeden rok později a nenastane tudíž, kdyby přežil fiduciář i tento rok, žádná ztráta vyjmouc příslušné úroky. Tu však jest vycházeti především z ohledů lidskosti, jež tu jsou tím neodbytnější, anž jde o svazek pokrevenský mezi fiduciářem a substitutem, a jest přihlížeti také k původu nynější substituční podstaty a k jejím hmotným změnám, jak se jeví od času závěti, v níž má substituce původ. Bude-li tedy to, čím žadatel žádost

v podání a ve stížnostech odůvodňuje, v podstatě správné, že tedy jest tu případ jakéhosi beneficia competentiae, obzvláště též vzhledem k tvrzené jeho chorobě, kterou lékařským vysvědčením vykazuje a která vyžaduje prý pobyt v lázních, pak teprv lze rozhodnouti, zda se mu může povolití žádané posunutí.

Čís. 10258.

Zastupoval-li nezletilé dědice v pozůstalostním řízení opatrovník, jenž vystoupil též jako věřitel pozůstalosti, bylo celé pozůstalostní řízení zmatečným (§ 477 čís. 5 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 24. října 1930, R I 649/30.)

K pozůstalosti po Blaženě M-ové, zesnulé dne 1. července 1920 bez zanechání poslední vůle, přihlásili se výminečně jako zákonní dědici pozůstalý manžel Josef M. a tři nezletilé děti Josef, Marie a Blažena M-ovi, zastoupení opatrovníkem k činu, jímž ustanovil pozůstalostní soud Josefa S-a. S těmito dědici byla pozůstalost projednána, uzavřena také dědická dohoda, která byla ohledně nezletilých dětí schválena opatrovníčným soudem, a vydána pak na jejím základě odevzdací listina, která byla z úřadu vtělena do pozemkové knihy. Pozůstalý syn Josef M., stav se zletilým, učinil návrh na nové projednání pozůstalosti, poukazuje k tomu, že projednání pozůstalosti bylo zmatečné, ježto nezletilé děti nebyly v řízení zastoupeny, an byl ustanovený opatrovník k činu vyloučen z opatrovníckého úřadu. O b a n i ž š í s o u d y žádost zamítly. N e j v y š š í s o u d změnil usnesení nižších soudů v ten rozum, že zrušil odevzdací listinu ze dne 16. března 1921, dědickou dohodu podle protokolu ze dne 6. října 1920, jakož i pozůstalostní řízení jí předcházející, počínaje soupisem jmění ze dne 8. srpna 1920 a prvnímu soudu uložil, by pozůstalost po Blaženě M-ové znovu projednal.

D ů v o d y:

Podle obsahu spisů přihlásil Josef S., který byl ustanoven opatrovníkem k činu nezletilým dědicům, proti pozůstalosti pohledávku 17.610 Kč, kterou také jako opatrovník nezl. dědiců uznal za správnou. Vystoupil-li však Josef S. v pozůstalostním řízení jako věřitel pozůstalosti, byl jeho vlastní zájem v rozporu se zájmem chráněnců jím zastupovaných, kterážto okolnost mu podle § 77 čís. 1 nesp. říz. a §§ 271 a 272 obč. zák. nedovolovala, by zastupoval nezletilé dědice při projednání pozůstalosti. Bylo proto povinností pozůstalostního soudu, jemuž okolnost ta byla zjevná již z účtu, podaného Josefem S-em k soudu, jakož i z obsahu protokolu ze dne 6. října 1920, by Josefa S-a neustanovil opatrovníkem nezletilých dědiců, po případě ho z úřadu propustil ihned z úřední moci (§§ 254 a 280 obč. zák.). K tomu byl povinen již také vzhledem k § 21 obč. zák., podle něhož jsou nezletilci pod zvláštní ochranou zákonů. Ne-